Bilar från A till Ö

Varför heter bilarna som de gör? Umeås största bil- och språknörd, Fredrik Andersson, söker svar på denna och andra frågor i en faktafylld artikelserie om gamla och nya bilar.

Bond Microcar från 1956. FOTO: MIGHTY ANTAR, CC BY-SA 3.0

Bond inget för Bond

Bilarna spelar centrala roller i filmerna om James Bond. Han har kört bland annat Rolls-Royce, Aston Martin, Lotus, BMW, Ford och Toyota. Men ingen av de bilar som kördes av Bond var en Bond, vare sig i böckerna eller i filmerna. Kanske klarade inte ens Q att få plats med de erforderliga kulsprutorna, raketgeväret och jetmotorerna i en bil som vägde 140 kilo.

Agent 007 flänger runt i världen och försvarar fosterlandet i hennes majestäts hemliga tjänst. Någon uppseendeväckande nationalism uppvisar han dock inte när det gäller val av bilar. Visst kör Bond oftast brittiska bilmärken som Aston-Martin, Rolls-Royce, Bentley, Sunbeam och Lotus, men också bilmärken med amerikansk, tysk, fransk, japansk och indisk härkomst flimrar förbi. Om det hade varit så att bara brittiska bilar blev Bond-bilar så hade kanske något av de bilmärken som delar filmfigurens efternamn kunnat komma i fråga. Så blev det nu inte. Men åtminstone ett av dem lyckades ändå bli oförglömligt.

Det första – men mindre kända – av de båda brittiska bilmärken som burit namnet Bond var det som byggdes av företaget F. W. Bond & Co. i Brighouse från 1922 till 1928. Företaget fick sitt namn från grundaren Frederick William Bond (1890–1943). Under de första åren tillverkades endast ganska stora bilar med fyr- och sexcylindriga motorer. År 1927 kom dock en sportmodell som var betydligt mindre.

Marknad för mikrobilar

Ännu mindre var Bond Minicar, en mikrobil som kom 1948. Efter andra världskriget dök det upp många olika mikrobilsmärken, både i Storbritannien och i andra europeiska länder. Att dessa så kallade *bubble cars* bubblade upp just efter kriget berodde dels på råvarubrist, dels konsumenternas krigsskadade köpkraft – de hade inte råd med stora bilar. Senare, på femtiotalet, blev det bensinbrist som en följd av konflikter i Mellanöstern, vilket också främjade mikrobilsmarknaden.

Bond var en i många avseenden speciell – för att inte säga konstig – bil. Den hade framhjulsdrift, men även om detta var ovanligt på 40-talet var det inte unikt. Inte heller var det särskilt anmärkningsvärt att bilen hade tre hjul – flera av mikrobilarna var just trehjulingar. Inte ens det faktum att Bond Minicar var etthjulsdriven var det konstigaste med bilen. Det underligaste var nog att motorn flyttades när föraren vred på ratten. Motorn drev framhjulet via en kedja. Eftersom framhjulet också var det hjul varmed bilen styrdes, var motorn monterad så att när framhjulet vreds, vreds hela motorn åt samma håll. Motorn satt framför framhjulet. Den korta bilen behövde därför ha en oproportionerligt lång motorhuv.

Framhjul på tvären

Till bilens egenheter hör också att den helt saknade fjädring. Det enda som tog emot vägens ojämnheter var däcken. Även backväxel saknades. Detta innebar dock i praktiken inget problem. För det första var en Minicar så lätt att de flesta förare kunde baxa bilen bakåt för hand. För det andra: Om man hade parkerat med fronten mot en vägg så behövde man bara vrida på ratten tills framhjulet svängts nästan 90 grader åt sidan. Sedan var det bara att köra. Framhjulet ritade då en cirkel, i vilken bakhjulen utgjorde centrum. För den som verkligen, verkligen ville backa fanns dock ytterligare en möjlighet (åtminstone på senare årsmodeller): Motorn stoppades och startmotorns rotationsriktning ändrades. När bilmotorn sedan startades gick den baklänges.

Tack vare att karossen var av glasfiberarmerad plast, att bilen var så liten och att man sparat in på sådana ”onödiga” detaljer som backväxel, drivaxlar, fjädrar, länkarmar och stötdämpare, kunde Minicar göras mycket lätt. De första årsmodellerna vägde bara 140 kg (utan förare och passagerare).

Många mikrobilar blev kortlivade, men inte Minicar. Trots (eller kanske på grund av) sina egenheter blev Bond den brittiska ”bubbelbil” som tillverkades under längst tid. Bilmärket upphörde dock 1969, när konkurrenten Reliant köpte upp Bond Cars Ltd. Minicar konkurrerade nämligen med Reliants egen trehjuling, Robin.

Bond Minicar konstruerades av flygplansformgivaren Laurie Bond och uppkallades därför efter honom. Han kom senare att konstruera mikrobilen Unicar samt den lilla, lätta sportbilen Berkeley, som Bilar från A till Ö tidigare berättat om.

FREDRIK ANDERSSON
Bil- och språkfantast

Advokaten Agneta

Agneta Gustafsson är advokat på Advokatbyrån Nywa. I Bil & Bostad svarar hon varannan vecka på läsarnas frågor kring juridik, avtalsrätt och bostadsköp.

Om att sända dokument med e-post

Hej Agneta,
Jag undrar om det här med att skicka dokument på e-post. Är det säkert att skicka sekretessbelagda affärshandlingar på mail? Vem har ansvar för att handlingen kommer fram till mottagaren?

Med vänlig hälsning
Göran

Hej Göran,
Tack för din fråga. Den digitala utvecklingen har gått och går mycket fort. För egen del är jag tacksam över min IT-kunnige kollega, advokaten Thomas Nyman, som biträtt mig med att besvara din fråga om att sända handlingar per e-post.

Numera har vi olika metoder för att kommunicera elektroniskt. Internet kan vid flertalet tillfällen upplevas som en värld där man kan agera med anonymitet. Så är emellertid inte fallet. Samma illusion av anonymitet från internet är aktuell gällande e-post, vilket kort berörs nedan.

Initialt bör kort noteras hur internet egentligen fungerar. Vi kan jämföra med det ”gamla” telenätet. En grundförutsättning för att man skulle kunna ringa till någon annan var att båda parter hade en telefon och var ansluten till telenätet med ett telefonabonnemang. Vid det tillfälle ett telefonabonnemang tecknades erhölls ett telefonnummer. Det telefonnumret kunde följaktligen ”spåras” direkt till den som tecknat abonnemanget i egenskap av abonnemangsinnehavare.

> Om ditt meddelande är okrypterat kan vem som helst där meddelandet passerar läsa hela ditt meddelande, under förutsättning att vederbörande har rätt kunskap och utrustning.

Internet fungerar på samma sätt. Varje enhet som ska kommunicera med internet har en egen identitet. Exempelvis har en dator ett nätverkskort, vilket är den utrustning som ”kommunicerar” med internet, oftast via din router. Varje nätverkskort har något som heter en ”MAC-adress” och en ”IP-adress”, något som även din router har.

Varje hemsida på internet och varje maskin eller enhet på internet äger ett unikt IP-nummer. När du skriver in www.vk.se är det riktiga namnet 87.238.58.204 eller 87.238.58.205. Anledningen till att du inte behöver ha kunskap om dessa nummer är att internet gör en automatisk översättning mellan den hemsida du skriver in och den aktuella IP-adressen. Avgörande för denna funktion är förutsättningen att det finns unika IP-nummer och att dessa unika IP-nummer skickas i ett öppet och läsbart skick.

Hur fungerar det då när du skickar din e-post? Ett e-postmeddelande består av två huvudsakliga delar. Den ena delen, så kallade ”headers”, innehåller uppgifter om din ”adress”, både din e-postadress men även vilken ”mailserver” som du skickar från samt viss annan information. Om denna information krypterades skulle detta resultera i att andra mailservrar inte kunde avgöra var meddelandena senare skulle skickas. Detta innebär att den information som du finner i dessa ”headers” alltid går att läsa. Den andra delen består av den så kallade ”bodyn”, vilket avser själva innehållet i ditt meddelande. Vanligtvis skickas även denna information, i ”bodyn”, okrypterat precis som dina ”headers” i din e-post.

När du skickar ett e-postmeddelande kan ditt meddelande komma att passera flera olika mailservrar på väg till sin slutdestination. Om ditt meddelande är okrypterat kan vem som helst där meddelandet passerar läsa hela ditt meddelande, under förutsättning att vederbörande har rätt kunskap och utrustning. Ett okrypterat mail kan likställas med att skicka ett vykort, för de av oss som minns dessa trevliga företeelser.

Att kryptera själva meddelandet, ”bodyn”, går att göra på ett enkelt sätt. Men det förutsätter att din mottagare använder samma metod för att avkryptera meddelandet då det mottages. Oftast är det den omständigheten som gör att e-post sällan krypteras, då det kan försvåra för mottagaren att läsa meddelandet. Det finns dock bra verktyg för att sända dokument krypterat per e-post, även sådana som är gratis att använda.

Svaret på din fråga är att vi avråder från att skicka sekretessbelagda känsliga affärshandlingar per e-post. Som framgår ovan kan handlingarna sändas genom kryptering. Av den anledningen har Advokatbyrån Nywa möjlighet att erbjuda kryptering för de klienter som så önskar genom att använda ett program för att kryptera, dekryptera och signera e-post och filer.

Beträffande din andra fråga om vem som ansvarar för att e-post kommer fram till mottagaren kan följande noteras. Som huvudregel är det du som avsändare som är ansvarig för att e-post, brev eller andra försändelser kommer fram till mottagaren, om inte annat särskilt avtalats. Med andra ord: försändelser sänds på avsändarens risk. Det innebär att du till exempel vid viktiga dokument bör få bekräftat att handlingen har kommit fram eller sända dokumentet med rekommenderat brev och mottagningsbevis. Alternativt kan särskilt viktiga handlingar sändas med bud, där också mottagandet bekräftas.

Lycka till med din framtida kommunikation, oavsett om den sker digitalt eller per post. Ett brev betyder så mycket!

AGNETA GUSTAFSSON
Advokat,
Advokatbyrån Nywa

Har du en fråga? Skriv till Agneta!

Om du har funderingar kring bostadsköp, bilköp, juridik eller avtal, skicka din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nywa.nu.